

มาตรการป้องกันการรับสินบนและ การป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๑. หลักการและเหตุผล

ตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (Integrity Transparency Assessment : ITA) กำหนดตัวชี้วัดการป้องกันการทุจริต โดยให้ส่วนราชการมีมาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต กำหนดแนวปฏิบัติของหน่วยงานสำหรับป้องกันการรับสินบนและการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายามของหน่วยงานในการเสริมสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงาน ตลอดจนการกำหนดมาตรการ กลไก หรือการวางระบบในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีมาตรการในการป้องกันการรับสินบนและการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงมีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๓. เป้าหมายการดำเนินงาน

ทุกหน่วยงานในสังกัดกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

๕. แนวทางการปฏิบัติ

๕.๑ คำอธิบาย

๕.๑.๑ สินบน หมายถึง สิ่งจูงใจ ค่าตอบแทน รางวัล หรือผลประโยชน์ที่เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือที่ได้มอบให้กับบุคคลใดๆ เพื่อที่จะโน้มน้าว หรือมีอิทธิพลจูงใจให้บุคคลนั้นๆกระทำการหรือตัดสินใจใดๆ เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งธุรกิจ การค้า สัญญา อำนวยความสะดวก หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคลสินบนอาจเป็นสิ่งที่ใดก็ตามที่มีค่า ซึ่งหมายรวมถึงเงิน ของขวัญ ข้อมูลภายใน ความช่วยเหลือพิเศษ การดูแลต้อนรับหรือสิ่งบันเทิง การเสนอว่าจ้างงานให้ญาติ ค่าตอบแทน หรือการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การบริจาคเพื่อการกุศล หรือการบริจาคให้สังคม ฯลฯ ซึ่งสินบนไม่จำเป็นต้องมีมูลค่ามาก

ตัวอย่างของสินบน เช่น

- ของขวัญฟุ่มเฟือย อาหาร สิ่งบันเทิง หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ที่ไม่สมเหตุสมผลให้บ่อยครั้ง หรือให้ในลักษณะการเจรจาต่อรองทางธุรกิจ
- การให้ใช้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพย์สินของบริษัทแบบไม่คิดค่าตอบแทน
- ผลตอบแทนเป็นเงินสด
- การจัดหาผลประโยชน์ให้สมาชิกในครอบครัวของลูกค้า หรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้า หรือข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การให้ทุนการศึกษา การให้การดูแลสุขภาพหรือรักษาพยาบาล
- การมีส่วนร่วมในบริษัทที่มีเจ้าของเป็นสมาชิกในครอบครัวของลูกค้า หรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้า หรือข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕.๑.๒ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียกับ กิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อประโยชน์ให้กับตนหรือพวกพ้อง ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่เป็นไป โดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ

ตัวอย่างการกระทำที่ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม เช่น

- การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ และผลจากการรับผลประโยชน์นั้น ส่งผลต่อการตัดสินใจ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
- การทำธุรกิจกับตัวเองหรือเป็นคู่สัญญา
- การทำงานหล้งออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ โดยใช้อิทธิพลหรือ ความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานนั้นหาประโยชน์จากหน่วยงาน
- การทำงานพิเศษโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการสร้างความน่าเชื่อถือ
- การรู้ข้อมูลภายในแล้วนำข้อมูลไปหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่น
- การใช้บุคลากรหรือทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน

๕.๑.๓ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือ วัฒนธรรม หรือให้อำนาจตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

๕.๑.๔ การรับของขวัญและผลประโยชน์ คือ สิ่งใด ๆ หรือบริการใด ๆ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับที่ นอกเหนือจากเงินเดือน รายได้ และผลประโยชน์จากการจ้างงานของราชการปกติ ซึ่งของขวัญและผลประโยชน์ นั้น สามารถตีราคาเป็นเงิน หรืออาจไม่สามารถตีราคาได้

๕.๒ แนวทางปฏิบัติ

๕.๒.๑ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

๕.๒.๑.๑ บุคลากรของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ต้องไม่เรียกรับ/ให้ หรือยอมให้ผู้อื่น เรียกรับ/ให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องข้องในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ผู้รับบริการ ผู้มา เสนองงานจัดซื้อจัดจ้าง ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

๕.๒.๑.๒ กรณีจำเป็นต้องรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา หรือ ตามปกติประเพณีนิยม หรือเพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล สิ่งของหรือของขวัญหรือ ประโยชน์อื่นใดที่รับหรือให้แก่กันนั้น ต้องมีมูลค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท โดยการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป ไม่ใช่ให้ในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่

๕.๒.๑.๓ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็น ของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุจำเป็นต้องรับ เพื่อรักษาไมตรี ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ให้เจ้าหน้าที่ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รายงานรายละเอียด ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มี เหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานต้นสังกัดโดยทันที

๕.๑.๒.๔ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรีมิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่ออธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสมและสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่ ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์โดยเร็ว

๕.๒.๑.๕ เพื่อเป็นการเสริมสร้างทัศนคติในการประหยัด ในการแสดงความยินดี หรือความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับหรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่าง ๆ ตามปกติประเพณีนิยม ให้ใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจแทนการให้สิ่งของ

๕.๒.๑.๖ เจ้าหน้าที่ที่รับหรือให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จะต้องรายงานการรับหรือให้ทรัพย์สินนั้นตามแบบรายงานการรับ หรือให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

๕.๒.๒ การป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๕.๒.๒.๑ เจ้าหน้าที่ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ต้องห้ามดำเนินกิจกรรมที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจำแนกการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ

๕.๒.๒.๒ หากมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน ให้ผู้อำนวยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัสดุ กรรมการต่าง ๆ เป็นต้น โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับผู้เสนองาน ตามแบบบันทึกการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างหากพบว่า มีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการเรียกรับสินบนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในทุกขั้นตอน ให้รายงานผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดโดยเร็ว เพื่อพิจารณาใช้มาตรการทางปกครองและมาตรการทางกฎหมายต่อไป

๕.๒.๒.๓ เจ้าหน้าที่ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และประมวลจริยธรรมข้าราชการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตน โดย

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะ เป็นญาติพี่น้อง เพื่อน หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อบุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น เพราะชอบหรือไม่ชอบบุคคลนั้นเป็นการส่วนตัว

(๒) ไม่กระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่นั้น

(๓) ไม่ใช่เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

๖. การกำกับติดตาม

๖.๑ ผู้รับผิดชอบในการกำกับติดตาม

๖.๑.๑ ระดับกรม : รองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

๖.๑.๒ ระดับหน่วยงาน : ผู้อำนวยการ/หัวหน้าหน่วยงาน

๖.๒ ผู้รายงาน

๖.๒.๑ ระดับกรม:เลขานุการกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

๖.๒.๒ ระดับหน่วยงาน: ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงาน

๖.๓ วิธีกำกับติดตาม

๖.๓.๑ หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มสรุปรายงานการรับหรือให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด และการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง (0600 FM 0112)

๖.๓.๒ กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของกรมพร้อมข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง

๖.๔ ระยะเวลาการรายงาน

ปีละ ๒ ครั้ง (รอบ ๖ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน)

๗. เอกสารอ้างอิง

๗.๑ คู่มือปฏิบัติงาน 0600 WM 0036การรักษาความเป็นกลางและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

พิจารณาเห็นชอบให้ทุกหน่วยงานดำเนินการ

ลงชื่อ.....

(นายโอภาส การย์กวินพงศ์)

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒